

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

26 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul Dumitru Calendari, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 06 octombrie 2020, în cauza penală, în privința lui

Rîșină Nicolae XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 14.05.2019 până la 05.06.2020;

Instanța de apel de la 09.09.2020 până la 06.10.2020;

Instanța de recurs de la 17.12.2020 până la 26.05.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul central din 05 iunie 2020, Rîșină Nicolae a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa în formă de muncă neremunerată în folosul comunității în cuantum de 160 ore.

A fost respinsă solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 728 lei din contul inculpatului Rîșină Nicolae, ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, la 7 aprilie 2019, aproximativ la ora 19:30, Rîșină Nicolae, aflându-se în preajma Parcului Central al mun. Cahul, la intersecția cu str. Ioan Vodă cel Cumplit, 71, într-un loc care prin natura și destinația lui este întotdeauna accesibil publicului, acționând din intenții huliganice și manifestând o deosebită obrăznicie și vădită lipsă de respect față de societate, a încălcat grosolan ordinea publică. Astfel, acesta cu motocicletă pe care o conducea a ajuns din urmă automobilul „Volkswagen Caddy”, condus de Susanu Corneliu, l-a numit pe ultimul cu cuvintele indecente, după care l-a scos pe Susanu Corneliu din salonul automobilului și i-a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea feței, de la care Susanu Corneliu a căzut fără cunoștință. Ulterior, i-a mai aplicat multiple lovituri cu mâinile și picioarele pe diferite părți ale corpului lui Susanu Corneliu, care se afla la pământ, cauzându-i vătămări corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă

durată, în formă de trauma cranio-cerebrală închisă (comotie cerebrală), excoriații și plagă contuză pe față din dreapta, echimoze și plaga contuză pe mucoasa ambelor buze, excoriații pe mâna dreaptă și genunchiul drept. Acțiunile lui Rîșină Nicolae a fost întrerupte după intervenirea martorului Morarii Anatolie, care a spus ca anunță organele de poliție.

2.1. Cauza penală în prima instanță a fost examinată cu participarea inculpatului Rîșină Nicolae, în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza urmăririi penale.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecare cauzei în partea respingerii solicitării de încasare a cheltuielilor de judecată de la inculpatul Rîșină Nicolae, și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea de la inculpat în contul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 728 lei, suportate în legătură cu efectuarea expertizei judiciare.

În cererea de apel procurorul a invocat că statul și-a onorat obligația de a demonstra vinovăția persoanei, prin acțiuni de procedură legale, iar pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, care raportate la prevederile art. 227 Cod de procedură penală, se încadrează în noțiunea de cheltuieli judiciare. Art. 229 Cod de procedură penală indică direct că condamnatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare. Astfel, refuzul instanței de a recupera cheltuielile judecare din contul inculpatului, este neîntemeiat, deoarece inculpatul a fost total eliberat de la plata acestor cheltuieli, nefiind prezentate careva dovezi că ultimul ar avea careva persoane la întreținere sau că starea materială a acestuia este precară.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 06 octombrie 2020, a fost respins ca fiind nefondat apelul declarat de către procuror, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a subliniat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt, și a apreciat corect împrejurările constatate din totalitatea probelor acumulate la cauza penală, care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

De asemenea, instanța de apel a stabilit că sentința primei instanțe a fost contestată de către procuror numai în partea încasării cheltuielilor judiciare, iar ce ține de fapta constatată, încadrarea juridică și pedeapsa, procurorul nu le contestă.

În acest sens, instanța de apel a respins ca nefondată solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpatul Rîșină Nicolae în contul statului a cheltuielilor suportate în scopul întocmirii raportului de constatare nr.201911P0194 din 08.04.2019,

în cuantum de 448 lei, și raportului de expertiză judiciară nr.201911D0075 din 09.04.2019, în cuantum de 320 lei, or, aceste sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale, în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii înscrinate.

Conform art.143 alin. (1) pct.2) Cod de procedură penală, *„expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea : ... 2) gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale”*. Art.11 alin.(2) a Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr.68 din 14.04.2016 prevede, că *„expertiza judiciară se efectuează în temeiul actului de dispunere a expertizei judiciare, emis în conformitate cu prevederile legislației de procedură”*. Conform art.2 a Legii nr.68 din 14.04.2016, *“acte de dispunere a expertizei judiciare sunt - ordonanță organului de urmărire penală sau încheiere instanței de judecată, prin care se dispune efectuarea expertizei judiciare sau, după caz, cerere de efectuare expertizei judiciare depusă de către părți din inițiativă proprie și pe cont propriu în condițiile codurilor de procedură penală, civilă și contravențional.*

În situația când efectuarea expertizei a fost dispusă de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea acesteia urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat, nu din contul inculpatului, după cum pretinde apelantul. O atare prevedere legală expresă se conține în dispoziția art.75 alin.(3) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr.68 din 14.04.2016, unde este stipulat, că *„în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală”*. Excepția despre care ne relevă legiuitorul cuprinsă în art.142 Cod de procedură penală, nu este incidentă cauzei date.

Instanța de apel a stabilit că din materialele cauzei se constată cu certitudine, că în baza îndreptării eliberate de inspectorul principal al IP Cahul Țîlea Adrian a fost întocmit raportul de constatare medico-legală din 08.04.2019 în privința părții vătămăte Susanu C., pentru constatarea gravității și caracterului vătămărilor corporale; iar în baza ordonanței privind dispunerea expertizei medico-legale, emisă la 09.04.2019 de ofițerul de urmărire penală Pașenco V., a fost dispusă efectuarea expertizei medico-legale în privința părții vătămăte Susanu C., în vederea constatării gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale (f.d.6, 28). Prin urmare, atât normele procesual-penale relevante cauzei, cuprinse în art.227 - 229 Cod de procedură penală, precum și cele din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr.68 din 14.04.2016, stabilesc că responsabilul pentru achitarea plăților încasate de experți judiciari, sunt ordonatorii unor atare acțiuni procesuale. Din aceste considerente, instanța de apel a conchis că cheltuielile judiciare

suportate pentru instrumentarea acestei cauze urmează a fi acoperite din bugetul de stat.

Reieșind din aceste circumstanțe, instanța de apel a menținut hotărârea primei instanțe privitor la respingerea cerinței procurorului privind încasarea de la inculpatul Rășină Nicolae a cheltuielilor de judecată în mărime de 728 lei, acestea cheltuieli judiciare fiind trecute în contul statului, potrivit prevederilor art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală, care stipulează „*cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate*”.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei în partea cheltuielilor judiciare, cu remiterea cauzei spre rejudecare în aceasta parte de aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În susținerea celor solicitate, procurorul susține că instanța de apel nu a motivat decizia pronunțată în partea respingerii solicitării acuzării de stat cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare din contului inculpatului în beneficiul statului în mărime de 728 lei.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului respectiv pe baza materialului din dosarul cauzei, motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Potrivit textului recursului, procurorul invocă ca temeiuri de casare a deciziei instanței de apel pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că, acestea nu coroborează cu materialele cauzei și sunt invocate neîntemeiat de titular, reieșind din raționamentele ce urmează.

Autorul recursului consideră că, instanța de apel eronat a respins solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpatul Rîșină Nicolae în bugetul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 728 lei, cheltuieli suportate în urma efectuării rapoartelor de expertiză.

Astfel, Colegiul penal atestă că, instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluționarea chestiunii legate de cheltuielile judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, respectivele cheltuieli urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*a se vedea hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

De asemenea, Colegiul penal ține să remarce că, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

În această ordine de idei, instanța de recurs ordinar susține poziția instanței de apel care corect a respins ca fiind neîntemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului în bugetul statului a cheltuielilor judiciare în sumă

de 728 lei, cheltuieli suportate în urma efectuării expertizelor, or, la materialele cauzei procurorul nu a anexat probe ce confirmă aceste cheltuieli.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de către recurent că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul Dumitru Calendari, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 06 octombrie 2020, în cauza penală în privința *Rîșină Nicolae XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *30 iunie 2021*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan